

Malmström bidrar till handelspolitikens förfall

Debattartikel av Stefan de Vylder publicerad i Svenska Dagbladet den 9 mars 2018

Cecilia Malmström bör som EU-kommissionär besinna sig och inte haka på Trumps handelskrig. Det handelskrig som Trump nu försöker locka EU att delta i kan inte vinnas med sandlådeargument. Det vi bevittnar är den ansvarsfulla politikens förfall – på båda sidor om Atlanten, skriver nationalekonom Stefan de Vylder.

DEBATT | STÅLTULLARNA

Det första svaret på Trumps hot om strafftullar på stål och aluminium från den svenska EU-ministern Ann Linde, från EU:s handelskommissionär Cecilia Malmström och från hela den indignerade EU-kommissionen hade ett genomgående tema. Om tullarna införs blir det USA:s ekonomi och konsumenter som kommer att drabbas värst. Vilket är helt sant. Alla prylar som innehåller stål eller aluminium – vilka är många – blir dyrare. Dåligt för större delen av den amerikanska tillverkningsindustrin, dåligt för USA:s konsumenter.

De stålverk som Trump vill gynna sysselsätter en bråkdel av alla anställda i amerikanska företag som använder importerat stål. Att delar av den efterblivna amerikanska stålindustrin kan tjäna på ett visst skydd mot effektivare utländska företag är småsaker jämfört med förlusterna i andra delar av ekonomin. Detta är en läxa som Bush-administrationen hårdhänt fick lära sig när USA för femton år sedan experimenterade med höjda ståltullar. Experimentet slog inte väl ut: mängder med amerikanska arbetstillfällen försvann, och när USA dessutom förlorade en tvist i Världshandelsorganisationen WTO blev Bush tvungen att sänka tullarna igen.

På den tiden agerade EU klokt. Inget tal om handelskrig. Tvisten skulle lösas inom det rådande handelspolitiska regelverket.

Idag är tongångarna från Bryssel annorlunda. EU:s svar på de protektionistiska signalerna från USA har nu blivit så infantila att det för tanken till bråkande barn i en sandlåda: "Det var han som började!"

EU:s handelskommissionär Cecilia Malmström förklarar trotsigt att EU kan införa skyddstullar på varor som läppstift, Harley Davidson-motorcyklar, jordnötssmör och amerikansk whisky. Urvalet av varor produceras huvudsakligen i de delstater där Trump överraskade med att segra i valen 2016.

Och Cecilia Malmströms uttalanden blir bara värre och värre. "Vi måste vidta åtgärder för att skydda europeiska jobb och arbetstillfällen", förklarar hon i SvD den 7 mars. Det låter som ett eko från Donald Trump, som får vatten på sin kvarn: Vi protektionister hade alltså rätt, även EU inser nu att höjda importtullar är bra för jobben.

Donald Trump har twittrat om att han gillar handelskrig. Med tillägget "Handelskrig är lätta att vinna". Men där har Trump fel. Nästan alla brukar förlora. Historien är full av förlorare efter handelskrig. Men om Trump slår till med höjda tullar på bilar – vilket vore mer kännbart för EU än ståltullarna – kan han hänvisa till att det var EU som trappade upp konflikten.

Även om EU:s straffåtgärder kan vara förenliga med WTO:s regelverk bidrar de till att försvaga tilltron till världshandelsorganisationen. Och detta är precis vad Trump vill: att underminera det regelverk som har byggts upp efter mödosamma internationella förhandlingar. Trump måste jubla över EU:s hot om strafftullar.

Det vore bättre om EU valde att lugnt och stilla stämma USA inför WTO:s tvistlösningsdomstol i Genève (som Trumpadministrationen saboterar). Det gjorde man, och fick rätt, mot George W Bush. Trumps argument att den omfattande stålimporten är ett hot mot USA:s nationella säkerhet torde väga lätt i Genève.

Och framför allt borde EU avstå från att upprepa alla protektionisters sämsta argument – export är alltid bra, billig import skadar landet – men stå fast vid sina tidiga uttalanden om att Trumps ståltullar är dåliga både för den amerikanska ekonomin och för omvärlden.

Vad gör man om en politisk motståndare skjuter sig själv i foten?

EU:s svar tycks vara: man skjuter sig själv i foten.

Det handelskrig som Trump nu försöker locka EU att delta i kan inte vinnas med sandlådeargument. Det vi bevittnar är den ansvarfulla politikens förfall – på båda sidor om Atlanten.

Stefan de Vylder, nationalekonom och författare